

Om historien av Mariakyrkan i Bergen

År 1168 börjar den kristna epoken på ön Rügen. Då lyckades den danske biskopen och krigsherren Absalon från Roskilde erövra vendernas fästning Arkona på Rügens norra spets. Hövdingarna Jaromar och Tetislav kapitulerade och de samt följe döptes. Jaromar blev upphöjd till kristen furste.

Det var han som lät bygga den här kyrkan. För första gången användes tegelsten som byggnadsmaterial. Det låter rimligt att danska byggmästare lärde de inhemska tillverka tegel och resa murar. Än så länge hade man i dessa trakter endast korsvirkenstekniken till sitt förfogande.

Kyrkans dimensioner är ansenliga. Om Jaromar verklingen ville bygga en pfalzkyrka (eller palatskyrka) kan bara förmodas. Säkert är att han år 1193 instiftade ett nunnekloster intill kyrkan. Då vigdes den till klosterkyrka och helgades åt den Heliga Jungfrun, Maria. Klostret följde till en början benediktinordens regler men övertogs några tio år senare av cistercienserna.

1217 gravlades kyrkans byggherre inne i kyrkan.

Om hela den romanska byggnaden vid den tiden stod färdig finns det inga belägg för. Kyrkan var uppfört som en treskeppig basilika. Den hade ett högt mittskepp med platt tak och lägre sidoskepp, tre runda absider mot öst och ett mäktigt tornverk mot väst. Under 1300-talet fick kyrkan sitt gotiska skick. De höga pelarna restes som bär takvalvet och stora fönster tillkom.

1445 förstörde en eldsvåda kloster och stora delar av stadens bebyggelse. Kyrkan syns har klarat sig oskadd.

På slutet av 1400-talet tillbyggdes två sidokapeller vid norra sidan. Barnekow-kapellet och Trefaldighetskapellet.

Vid sekelskiftet från 1800-talet till 1900-talet renoverades kyrkan invändigt. Där filades och restaurerades de senromanska väggmålningarna i koret och i transepten. Dessa målningar är unika i hela norra Tyskland.

De gravhällar som fanns i golvet uppställdes inne i vapenhuset, där ibland abbedissan Elisabeths (†1473) gravsten, syster till hertigen av Pommern.

Altaruppsatsen är från 1730, som även de två ”skåpen” i transepten vilka påminner om biktstolar men var en gång priorinnornas korstolar. Den snickrade prediktstolen är ett arbete av Javob Freese från Stralsund 1775.

Kyrkan har tre klockor. Den äldsta är också den största och härstammar från 1445, de mindre från 1849 resp. 1859.

Församlingens dyrbaraste ägodelar är den sk ”Jaromarskalken”, en filigran nattvardskalk från 1270/80 och en broderad linneduk från ca 1300, som berättar i 12 bilder om „Willehalm von Orlens“, ett epos skrivet av Rudolf von Ems kring 1235.

Översättning: Karin Giesel, Bergen auf Rügen